

POSTANOWIENIE

20 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 20 listopada 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J. L.

z udziałem A. L., I. L. i J. L.1

o stwierdzenie nabycia spadku,

na skutek skargi kasacyjnej A. L., I. L. i J. L.1

od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie

z 12 października 2023 r., VII Ca 770/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od skarżących na rzecz wnioskodawczyni tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego 360,00 (trzysta sześćdziesiąt) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia skarżącym odpisu postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący wniesli o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o drugą i czwartą z wymienionych przesłanek.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecnictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia SN: z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.).

Zdaniem skarżących, w niniejszej sprawie istnieje potrzeba wykładni art. 952 § 1 k.c., a w szczególności sformułowanej w tym przepisie przesłanki obawy rychłej śmierci, wywołującej rozbieżności w orzecnictwie sądów. Skarżący nie wykazali jednak, że takie wątpliwości występują. Zaistnienie sytuacji obawy rychłej śmierci jest niewątpliwe, co odzwierciedlają okoliczności faktyczne ustalone przez Sąd drugiej instancji (przyjęcie spadkodawczyni na ostry dyżur, jej nieuleczalna choroba, od której leczenia odstąpiono). Istniały zatem podstawy usprawiedliwiającej obawę, że zagrożenie dla życia spadkodawczyni przybrało cechy nieuchronności, wobec braku możliwości odwrócenia przyczyn tego zagrożenia (por. postanowienie SN z 29 września 2023 r., I CSK 149/23, OSP 2024, nr 3, poz. 18).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienie SN z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Celem sformułowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wykazanie jedynie oczywistego naruszenia konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacji, w której naruszenie to spowodowało

wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skarżący podnieśli, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w związku ze wskazanymi przez nich w uzasadnieniu podstaw skargi rozbieżnościami i sprzecznościami w zeznaniach świadków.

Ustawodawca wyraźnie zastrzegł w art. 398¹³ § 2 k.p.c., że w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia; ponadto podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Wobec wskazania, że przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma wspierać uzasadnienie zarzutów (podstaw) kasacyjnych, należy przypomnieć, iż wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (zob. postanowienie SN z 22 kwietnia 2015 r., IV CSK 613/14, nie publ.). Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienia SN z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08 i z 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04 - nie publ.). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione; dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, gdyż mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizując podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (zob. postanowienie SN z 8 lipca 2014 r., I UK 65/14, nie publ.).

Mając powyższe na uwadze, nie można przyjąć, że powołane przez skarżących przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Grzegorz Misiurek

(A.T.)

[r.g.]